

EDINOST

Glasilno Slovenskega političnega društva za Primorsko

»V edincih je moč.«

»EDINOST« izhaja 2 krat na teden vsako sredo in saboto o poludne. Cena za vse leto je 6 gld., za polu leta 3 gld., za četrt leta 1 gld. 50 kr. — Posamezne številke se dobivajo pri opravištvu in v tračkah v Trstu po 5 kr., v Gorici in v Ajdovščini po 6 kr. — Naročnice, reklamacije in inserate prejema Opravištvo, via Torrente, »Nova tiskarna«.

Vsi dopisi se pošiljajo Uredništvu »via Torrente« »Nuova Tipografia«; vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Inserati (razne vrste naznaila in poslanice) se zaračunajo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglaših z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

Vabilo na naročbo.

S 1. oktobrom se začne zopet nova naročbena doba na naš list. — Stare naročnike prosimo, naj ponové naročnino, dolžnike, naj poravnajo svoj dolg, ker drugače jim list ustavimo, vse druge rodoljube pa, naj listu pridobé še novih naročnikov. — Edinost stane za vse leto 6 gld.; za pol leta 3 gld.; za četrt leta gld. 1.50.

Upravništvo.

Državni zbor.

Velevažni čin notranje politike se je izvršil 22. t. m., odprl se je namreč nov državni zbor, kateri bode skoz 6 let dobro ali slabo čuval nad interesi avstrijskih ljudstev. Odprl je državni zbor najstariši poslanec, opat Posselt, menda edini duhovnik, kateri sedi mej Velikonemci, in na njegovo vabilo so poslanci prisegli vsak v svojem jeziku; prečitala se je namreč prisega v nemškem, českem, poljskem, rusinskem, slovenskem, hrvaškem, italijanskem in rumunskem jeziku in vsak poslanec je to prisego potrdil v svojem materinem jeziku. To je bil gotovo prav slovesen moment in upravo, da se v najslavesnejšem momentu enako rabijo vsi jeziki avstrijskih narodov, je najlepši dokaz priznanja narodne enakopravnosti.

Po prisegi je naznanil predsednikstarosta, da Nj. Vel. cesar slovesno odpre drž. zbor 26. t. m. Denes se torej vrši slovesnost, pri kateri bode sam cesar v prestolnem govoru oziral se v prošlo dobo in po nekakem znamenoval glavne črte delavnosti zbora v novej postavodavnej dobi.

Pred seboj imamo torej na novo sestavljen državni zbor v začetku svoje delavnosti. Samo ob sebi nastane pri tej priliki prašanje: Kako je sestavljen ta zbor in kako se bodo grupirale stranke v njem?

Od 353 poslancev bode z ministri vred okolo 200 desničarjev, torej bodo imeli desničarji veliko večino tudi potem, ko bi tudi Coroninijevci, mej katerimi so trije tržaški poslanci (Burgstaller, Luzzatto, Vucetić), glasovali z levico, kar je za Slovane velike važnosti. Organizacija desnice pa je ostala prav taka, kakoršna je bila v poprejšnjem zboru, le še trdnéjša utegne biti zveza raznih klubov desnice.

Česki klub je zdaj pomnožen za kakih 10 poslancev. Polski jih ima tudi par več, Hohenwartov klub je tudi pomnožen za par in klub konservativnih Nemcev, ali Lichtensteinov klub je tudi močnejši nego je bil, kajti pristopili so mu zopet Lienbacher, Fuchs, Neumeyer in Zallinger, možje, ki so lansko leto nekoliko štrajkali, pa se prepričali, da sami nič ne morejo. — Ako bi bilo obveljalo, kar so nekateri listi pisali, razrušiti bi se bil moral ali vsaj zmanjšati tudi Hohenwartov klub in osnovati poseben klub južnih Slovanov. — Mi smo uže pred meseci izrekli, da iz te moke ne bode kruha. V zadnje se je tudi po časnikih trosila misel, da se poslanci Vitežič, Raič in Vošnjak odpovedo Hohenwartovemu klubu ter bodo glasovali brez vsake vezi na kak klub.

Ali tudi ta vest se ni potrdila in iz gotovega vira smo zvedeli, da so omenjeni 3 gospodje zopet pristopili v Hohenwartov klub.

Tudi naše menenje je, da smo Slovenci v zadnjem dobi državnega zbora krvavo malo dosegli po svojih poslancih. Toda snovanja posebnega kluba pri vsem tem nismo svetovali, ampak povdarjali, naj se v klubu samem poprej vse poskusi, da se doseže, kar je pravično.

No, kakor se sliši, zagotovili so celo konservativni Nemci Slovenskim poslancem, da jih hočejo po vsej moči

podpirati v dosego opravičenih teženj, gledé na to se je sklenolo, da vsi slovenski poslanci formulirajo svoje težnje in zahteve, katere se bodo v klubu obravnavale in se tam konečno sklene, kako se ima postopati, da se vlada kolikor je sploh mogoče na nje ozira.

Ovisno je zdaj torej mnogo od naših poslancev, da se nam v uradu in šoli in povsod v javnem občevanju godi večja pravica, nego se je godila dosedaj. Nadejamo se, da bode taktika slovenskih poslancev povsem državniška, neozirajoča se na osobne stvari. Nismo sicer preveliki optimisti, ali toliko si smemo uže denes obečati, da bode naš narod v tekočej parlamentarneji dobi vendar srečnejši, nego je bil v prošlej.

V tem menenju nas potrjuje vedno bolj rastoča solidarnost mej avstrijskimi Slovani, potem mej nemškimi konservativci vedno bolj prodirajoče menenje, da se na verskej in sploh konservativnej podlagi nikoli ne da vladati z Velikonemci, pač pa se Slovani, katerih narodno — zgodovinske terjatve tako in tako odgovarjajo manj ali več konservativnim načelom sploh in konečno razdor mej Velikonemci s Coroninijevci samimi.

Kar se tiče zadnjih, kateri nam niso bili nikoli posebno simpatični, moramo omeniti, da se bodo skoraj gotovo od njih ločili nekateri južnotirolski poslanci ter skušali, da sčasoma osnujejo poseben italijanski klub, mogoče, da se sčasoma temu klubu pridružita tudi še dva isterska poslance. Skoraj gotovo se torej Coroninijevskega kluba, na kateri nekateri (tudi Tržačani) mnogo zidajo, polagoma poprime jetika.

Velikonemci pa so zdaj, ako uže ne de fakto, pa vendar moralno otresli od sebe svinčene poplate. Ne zovejo se več ne ustavoverci, ne levičarji;

ampak zmernejši so se zedinili v klub avstrijskih Nemcev, skrajni pa v čisto nemški klub. Oboji so torej izključljivo Nemci in nam se dobro zdi, da smo jih mi uže davno imenovali pri pravem imenu: Velikonemci; razloček je le ta mej njimi, da prvi še Avstrijo povdarjajo, drugi pa kar naravnost kažejo svoje izključljivo nemško-narodne nagibe. S tem se je ta stranka nemogoča storila za vselej na vladnem krmilu, kajti ona odslej zastopa le 7 milijonov Nemcev in nobenih drugih narodov, katere je poprej vsaj hlinola, da jih zastopa. Taka stranka pa nima ne pravice, ne snovi za to, da bi postala zopet kedaj odločilna.

Odkritosrčna izključljivost Velikonemcev bode torej v korist zvezi narodov na desnici, in le v taboru desnice je in more biti odslej Avstrija. Glede na vse to moremo torej desnici prorokovati dobro bodočnost.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Državnega zbora gospodstva zbornica je imela 22. t. m. prvo sejo. Ministerki načelnik je prečital cesarjev sklep glede imenovanja načelnikstva ter načelnike predstavil. Načelnik grof Trauttmannsdorff je prosil zbornico za enako zaupanje, kakor doslej. Njegova naloga bo zopet, varovati in povzdignoti veljavo in čast zbornice in s to delati v pravem domoljubnem duhu za državno blagost. Potem je trikrat nazdravil cesarju in mu je zbornica navdušeno pritrjevala. Po sporočilu, da se zborovanje 26. t. m. slovesno odpre, prisegli so novi uče. Načelnik se je nazadnje gorko spominal umrlih ulov. Prva vrhoduja seja bo 28. t. m.

Slovenski državni poslanci so si zasttran potrditve volitve dr. Šukljeja nekoliko navskriž. Poslanec Klun dela na vse kriplje zoper njega in krajski poslanci ga bolj ali manj podpirajo, primorski poslanci pa se ne vtikajo v to stvar in šta-

prijatelj čislal ta kras za čelo, ki ima združenja moč. Skočil je kvišku, predno so ga še okrasili. Hočem se mu bližati. (Konec predigre).

(Zdaj nastopijo kralj, Vidušaka, Rečaka (kiral) dvornik in spremstvo).

Kralj. Ta ptič zaslužil smrtno kazen je, Ker vkral je biser v dvoru kraljevem. Služabnica.

Glej, tam le kroži orel in razsvetljuje ves obzor z biserom, na vrvi ob kljunu visečem.

Kralj. Zarés, kaj hitro v krogu se vrti Ta ptič in nosi dragi mi zaklad, Kot sukal v tiru bi koló ognjeno; Oj dragi, kaj mi je storiti zdaj?

Viduška. Le nobenega usmiljenja; zlobneža je treba kaznovati.

Kralj. Pravo si pogodil; lok in pušico mi dajte.

Služabnica (odhajaje). Kakor zapoveduješ.

Kralj. Ali je mogoče ptiča še videti?

Viduška. Na južno stran je krenol hudobnež.

Kralj. S tem biserom, ki lik ašoku so žaci, okrasil je obraz neb a.

PODLISTEK.

Urvaši.

Indijska drama Kalidásova.

Na slovenski jezik preložil

dr. Karol Glaser.

Kralj.

(Dalje).

Oh, rad bi objel to ovijalnico, ki posnema mojo ljubico. (Objame jo; na njenem mestu se zdaj pokaze Urvaši. Kralj pomeži in naznanja s kretanjem svojim, da se ga je nekdo dotaknil). Moje telo se veseli, kot na bi bilo Urvašijo objelo, pa vendar se mi zaupanje ne vrača.

To, kar imel sem zdaj za ljubico, Se spremeno mi je nagloma. Za o odpreti nočem koj oči, Ker čutil rad bi slast objema še. (Polagoma odpira oči) Kakó? Je to res Urvaši?

Urvaši (solzna).

Zmaguj, kralj, zmaguj!

Kralj.

Predraga moja, zdaj pa vrnilo Se je življenje, ki ga zgubil sem, Ko sem v samoti taval sem ter tja Brez tebe, ki si mi veselja vir.

Urvaši.

Mnogo britkosti sem tebi povzročila; odpusti mi.

Kralj.

Ni me treba odpuščanja prositi; uže sam tvoj pogled mi pomirjuje dušo. Samó to mi pové, kako se ti je godilo v tem času, ko sva bila ločena.

Urvaši.

Poslušaj, Veliki kralj. Sveti Kumára se je zaobljubil, da se hoče v logu Gandhamadana pokoriti radi grehov in je odločil —

Kralj.

Kaj je odločil?

Urvaši.

Da se vsaka žena, ki stopi v ta log, spremeni v ovijalnico in da se more iz tega položaja samo z biserom rešiti, ki je nastal iz rud čega mazila Gaurinoh nog. Sveti učitelj me je proklel in v tej zmoti se nisem ozirala na zapoved in sem stopila v log; radi tega sem se spremenila v ovijalnico.

Kralj.

Zdaj pa mi je jasno vse.

Urvaši.

Uže dolgo je, odkar sva zapustila mesto Pratištana; vrniva se, kajti podložniki bodo uže nevoljni.

Kralj.

Kakor ti, kraljica zapoveduješ.

Urvaši.

Kakó hočeš potovati, Veliki kralj?

Kralj.

Oj, krasna deva moja, ki takó Hodevaš, kakor bi se zibala, Do Pratištana vozi me nazaj Na megli, ki se spremenola je V prekrasen voz; za zastavo naj bo Mu blisk, nebeška mavrica pa v kras.

(Vsi odidejo).

(Konec četrtoga dejanja).

Peto dejanje.

(Predigra)

(Viduška nastopi).

(Viduška veseli).

Juhé, vendar se kralj po dolgem času vrača domov; vsaj se je pa tudi dovolj zabaval v sprehajališči Nandana in v drugih lepih pokrajinah. Zdaj zopet vlada, kakor je to njegova dolžnost, in z vsakim prijazno občuje. Vsega ima, le zaroda mu nedostaja. Denes je lunin praznik; zarad tega se je v svetih vodah Gänginoh in Jamuninoh kopal s kraljico in se prav zdaj vrača v senčnico. Tam ga bodo lepo krasili in mazili; hočem se potruditi tja, morda tudi za me kaj odpade (bodi se sem ter tja).

(Za kulisami).

Oh! je to nesreča; dragi kamen, ki sem ga nosila skrivno pod pahljačo, in ki ga je gospod, ko je bil ločen od Aprarase, odločil za kras na čelo, oh ta kamen mi je ukradel orel, ker je mislil, da je meso.

Viduška (poslušaje).

Oh, to je velika nesreča! Zelo je dragi

Ker smo uže na tem ter smo rekli, da ste si te dve biblioteki v namen vzeli preiskovanje starejših del naših pisateljev, kojih zastoj išče po knjižnicah in čestokrat tu in v predalih kake knjižnice, nasvetovati se zadržavamo odborn za izdavanje »Narodne bibliotek«, naj bi si prizadel, da le mogoče na svet spraviti kako delce obelodanjenega in izvrstnega »Cvetju iz domačih in tujih logov« pred leti izdavanem od prezasluznega prerano umrlega Janežiča. Ovih knjižic ni nikder več najti, zato bi morala skrb biti »narodne biblioteka« da se zopet ta zanimljiva dela prioblije. Hvaležen bi jej bil marsikak prijatelj slov. slovstva, ako bi da le mogoče vnovič natisnola prevode iz Platona, Vergilija, Ksenofonta Sofokla, »Vijem Tela« in dr.

Pred malo časom je zares začela ter mej svet poslala v noveji obliki prelepo »Babico« in tako je želeli, da bi i nadaljevala.

Ljudske knjižnici pa bi morala prva skrb biti preiskovanje raznih povesti in drugih podučnih spisov, ki se nahajajo v raznih letnikih »Novic« »Besednik« in dr. listov; potem še-le prevodi. Prevajajo naj bi se pa rajši iz slovanskih jezikov (iz češkega, kakor se je začelo, poljskega itd.) nego iz nemškega.

S tem nismo povedali sicer nič novega, ampak le opomniti smo hoteli ljubitelje slovenske knjige, naj bi se kaj bolj pobrignoli za njo ter jo bolj kupovali nego dosedaj, ker le z boljšo podporo bodo ta hvalevredna podjetja mogla napredovati in v narodno prosveto delovati, drugače pa jerjati narodu v škodo.

Mnogo bi koristili prevodi starih latinskih in grških klasikov našej na srednjih šolah se učečej mladini, ki bi gotovo rajši slovenski prevod v roke vzela, nego nemški. Prevodi klasikov so sicer od šolskih predpostavljene učencem prepovedani, ali vendar so prevodi koristni ter nasvetovati jih je nelenim dijakom, naj bi se jih posluževali, ali samo za — to, da pogledajo, potem ko so sami prevoditi poskušali, je-li so pomen doličnega klasika razumeli, ali ne. Prevodi, ako se tako rabijo od učencev, izobražujejo jih in v znanju utrjujejo. In iz tega razloga bi mi nasvetovali, da se ponatisnejo ne le dosedaj v slovensko preložena dela starih klasikov iz omenjenega »Cvetja« in raznih šolskih poročil in slov. časopisov, temveč da se skrbí, da se i druge prevajajo in objavljajo. Začetkoma se je to polje pri nas Slovencih še precej obdelovalo, v zadnjem času se pa povsem zapuščá.

Hrvati mnogo bolj skrbé za-to, nego mi, oni imajo uže mnogo rimskih in grških klasikov v lastnem remskem jeziku. Tudi druge »Cvetju« in »Glasniku« objavljene spise bi radi videli, da nam narodna Biblioteka preskrbi, za kar jej bodemo tem bolj hvaležni ter jo kolikor možno podpirali.

Zadnji 19. snopič je prinesel povest »Berač« in »Elizabeta angleška kraljica«, zgodovinsko črtico. Oba spisa sta prevoda iz nemškega (ne da bi se navedlo od kakega pisatelja) s katerima bi se moralo rajši počakati ter nam podati ponatisk drugih koristnejših in lepših delc.

Upamo, da se hode na naše in mnogo rodoljubov želje blagovoljno ozir jemal ter se tem prej zvede, kar želimo. L.

Narodna biblioteka. Ravno kar je izšel 19. snopič te zaslužne bibliotek, ki ima to le vsebino: Berač; povest poslovenit J. P. in Elizabeta angleška kraljica, zgodovinska črtica poslov. J. P. — Priporočamo gorko to lepo berilo.

Tržno poročilo.

Kava. — Ker so došla ugodna poročila iz Amerike, zato je tukaj kupčija veliko bolj ožvela in so cene postale jako trdne, ako tudi niso desti poskočile. Prodalo se je zadnje dni 1500 vreč Rio po f. 45 do 56, 2000 vreč Santos po f. 48 do 58, Java stane f. 58 do 64, Portorico f. 86 do 99, Ceylon plant f. 87 do 122, Peper Singapore stane f. 92, Penang in Batavia po f. 84.

Sladkor — slabo obratjan; poročila iz notranjih krajev o padajočih cenah, so pri nas te dni napravila pravo »paniko«, tako sicer, da so cene sladkorja kar zaporedoma padale za f. 1 pri kvintalu in da je postala kupčija jako mlahova. Te dni se je prodalo 4000 vreč finejšega sladkorja v kosih po f. 24 do 26.50.

Sadje. — Imamo uže samo novo levantinsko sadje, cene pa so blizo take, kakor lanskega sadja, in vse kaže, da še padejo. — Pomeranče limoni f. 3.50 do 8, mandlji f. 83 do 85, ročiči pulješki f. 6.50 fiže v venci f. 13.50 do 14.50, opasa f. 18 do 21, cvebe Elemé f. 26 do 29, Sultanina f. 22 do 36, letošnje sadje je še precej lepo.

Olje — malo obratjano; jedilno stane f. 40 do 44, namizno f. 67 do 83, bombažno ameriško f. 35, angleško Hull f. 30.

Petrolje — še precejšnja kupčija po stalnej ceni f. 9.75. Tendenco dobra.

Domači pridelki. — Nov fižol koks plačuje se po f. 16, mandolon f. 15, bohinec f. 13, rudič f. 11. — Maslo dobro I. vrste f. 92 do 94, nižje vrste v sodih f. 86 do 90. — Pristine čespe f. 6, korun f. 4.

Žito — skoro nobene kupčije; pri vsem tem so cene trdne z dobro tendenco, moka pa je v zadnjem času za 2 do 3 po sto v ceni poskočila.

Les. — Kolera v Španiji in Italiji in pa politično jako črno obnebe vpliva jako neugodno na lesni trg. Poleg tega pa so začeli veliko lesa dovažati celo iz Galicije, tako, da je uže veliko preveč lesa nakopičilo se, kar vse vpliva na siabe cene; vse kaže, da cene lesa zdaj še prav zdatno padejo.

Seno — preveč dohaja tudi tega blaga na trg; zato ga slabo plačujejo in velja danes dobro konjsko seno f. 1 do 1.30, k večjemu f. 1.40.

Borsno poročilo.

Prvi strah je pri kraju, borsna se je uže zopet pomirila, ker zaupa v evronski mir, k ljubu bolgarskim homotijam. Zato pa so danes državni papirji zopet bolj iskani po viših kurzijah.

Dunajska Borsna

dne 25. septembra

Table with 2 columns: Description of securities (e.g., Enotni drž. dolg, Zlata renta) and their corresponding values in gold and silver.

Izlet v Pasjo vas!

Gospoda Sokoli se jutri točno ob 2 uri popoldne odpeljuje iz telovadnice, in kakor javljeno od sv. Jakoba.

Na zdravje!

Odbor.

V najem

se daje za 3 leta prodajalnica v občinski hiši Borštu ob noveji železnici Trst-Hrpelje. Vsa prostornina obstoji iz: a.) prodajalnice, b.) 2 sob za stanovanje, c.) kuhinje d.) kleti, e.) hleva in dvorišča. — Dražba je 5. oktobra t. l. v imenovanj hiši Borštu.

Od ob. glavarstva

v Dolini dne 24 sept. 1885

Lampe. obč. glavar.

Nek zavod išče administratorja. Prednost imajo penzionisti, ki so bili pri računstvu in so zmogni slovenskega in nemškega jezika. Glede plače in drugih pogojev izve se vse natančno pri našem uredniku.

Advertisement for ROOB COCCOLA featuring a bottle image and text describing its medicinal properties and availability in Trieste.

Občinstvu so se zelo prikupile lekarja R. Brandt a švicarske kroglijice ki so najprijetnejše, najljubše in najuspešnejše domače zdravilo ki je skoraj po vsih lekarnah na prodaj. Kdor trpi na glavoboli, zapeko, tiščanju v želodcu, pritisku krvi itd. se lahko prepriča poskušajoč nj-nih izboritih učinkov. Vsaka pristna škatljica ki se dobiva v lekarnicah za 70 kr.) nosi na sebi bel križ na rudičem polju in znakom R. Brandta.

Piccoli-jeva želodečna esenca advertisement featuring the Piccoli logo and text describing its benefits for digestive health.

bolezni v želodcu in trebuhu, bodenje, krč, želodečno in premenjavno mrzlico, zabasanje, hemerojide, zlatenico, migreme, itd. in je najboljš pripomoček zoper gliste pri otrocih. Pošilja izdelovatelj po pošti v škatljicah po 12 steklenicah za 1 gld. 3g nove. Steklenica 10 kr. Kdor je vzame več, dobi primeren odpust.

Na zahtevanje potrjujem, da sem Vaš evet za želodec, kojega deli so mi dobro znani v velikih slučajih uspešno rabil proti boleznim v želodcu in zlati žili Ljubljana, mesec januar 1884. Dr. Emil vitez pl. Stöckl, c. k. vladni svetovalca in deželno-sanitnet poročevalca.

Podpisani potrjuje, da ima želodečna esenca ljubljanskega lekarničarja Piccoli-ja hitre in prečudne zdravilne moči. Z njo ozdravilo je mnogo ljudi moje in sosedne župnije; komaj preteče dan, da ne bi kdo prišel k meni, ki me prosí za jedno steklenico želodečne esence, kojih imam vedno nekoliko pripravljenih. A. Wlasiš, župnik-kan. Plominj, Primorsko. Antirheumon najboljšje zdravilo proti prehlajenji, kostobolji, hromoti delavnih čutnic, bolečinam v križi in v prsih, pr-hladnim bolečinam v glavi in v zobeh. Steklenica 40 kr.

G. Piccoli-ja «pri angelu» LIUBLJANA, Dunajska cesta. Naročila izvršujejo se s prvo pošto proti povzetju zneska. Zaloge skoro v vsih lekarnah Trsta, Primorskega, Istre in Dalmacije.

Trgovino z dežniki z bogato zalogo toliko svinatih, kolikor volnatih in bombažnih dežnikov. Popravlja tudi dežnike in solčnike. Giulio Grimm.

Advertisement for LA FILIALE IN TRIESTE Stabilimento Austr. di Credito, detailing financial services and interest rates.

Mladič iz dobre hiše, Tržačan, ki zna slovensko, nemško in italijansko, bi rad šel za praktičanta v kakoršno po tajnico raznega blaga, tudi na deželo. — Več pové naš urednik.

Advertisement for ŽELODČNE BOLEZNI JERUZALEMSKEM BALZAMU by G. B. PONTONI, describing its effectiveness for various ailments.

Advertisement for Čudovite kapljice Sv. Antona Padovanskega, featuring an image of a child and text describing its medicinal properties.

Advertisement for Cvet zoper trganje and other medicinal products, including descriptions of various ointments and oils.